

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Győrött, 2014. február 6. napján nyilvánosan megtartott fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és 2014. február 14. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **I.r. vádlott** és társai ellen indult büntetőügyben a Tatabányai Törvényszék 2012. szeptember 6. napján kihirdetett 7.B.273/2010/97. számú ítéletét **megváltoztatja**.

I.r. vádlott vonatkozásában megállapítja, hogy:

a 2 rb személyi szabadság megsértésének büntette (Btk.175.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont) és 2 rb kényszerítés büntette (Btk.174.§ (1) bekezdés) egységesen 2 rb - egy esetben társtettesként elkövetett - személyi szabadság megsértése büntettének (Btk. 175.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont) minősül,

I.r. vádlott többszörös visszaeső,

az ő vonatkozásában a Tatabányai Városi Bíróság 6.B.1239/2003/8. számú ítéletével kiszabott 4 (négy) hónap börtönbüntetéshez kapcsolódó feltételes szabadságot megszünteti és megállapítja, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható,

a szabadságvesztésének végrehajtási fokozata fegyház.

II.r. vádlott esetében a személyi szabadság megsértésének büntette (Btk.175.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont) és a kényszerítés büntette (Btk.174.§ (1) bekezdés) egységesen 1 rb társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértése büntettének (Btk.175.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont) minősül.

A vele szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát 8 (nyolc) évre súlyosítja, valamint mellékbüntetésül 8 (nyolc) évre eltiltja a közügyek gyakorlásától.

III.r. vádlottal szemben alkalmazott szabadságvesztés-büntetés vonatkozásában mellőzi a felfüggesztésre irányuló rendelkezést, börtönbüntetésének tartamát 1 (egy) év 6 (hat) hónapra súlyosítja, mellékbüntetésül 2 (kettő) évre eltiltja a közügyek gyakorlásától.

III.r. vádlott esetében a Zalaegerszegi Városi Bíróság 5.B.256/2005/27. számú ítéletével kiszabott és a Zala Megyei Bíróság Bf.31/2006/5. számú határozatával 2006. április 25. napján jogerőre emelkedett 1 (egy) év - 3 (három) évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés végrehajtását elrendeli.

A kiszabott szabadságvesztésbe III.r. vádlott vonatkozásában beszámítja a 2009. szeptember 17. napjától október 15. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

V.r. vádlott **V.r. vádlott** esetében mellőzi a szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést és az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartamának változatlanul hagyása mellett mellékbüntetésül 2 (kettő) évre eltiltja a közügyek gyakorlásától.

V.r. vádlott vonatkozásában a Kunszentmártoni Városi Bíróság 2007. július 16. napján jogerőre emelkedett 1.Bk.36/2007/2. számú ítéletével kiszabott 8 (nyolc) hónap - 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés végrehajtását elrendeli.

A kiszabott szabadságvesztésbe V.r. vádlott vonatkozásában beszámítja a 2009. szeptember 18. napjától október 15. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I.r., II.r., III.r. és V.r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

I.r. vádlott vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárás során 45.500 (negyvenötezer-ötszáz) Ft bünyügyi költség merült fel, melyből

- I.r. vádlott 16.000 (tizenhatezer) Ft-ot,
- II.r. vádlott 12.000 (tizenkettőezer) Ft-ot,
- V.r. vádlott 17.500 (tizenhétézer-ötszáz) Ft-ot

köteles megfizetni.

Indokolás:

A **Tatabányai Törvényszék** 2012. szeptember 6. napján - IV.r. vádlott távollétében - kihirdetett **7.B.273/2010/97.** számú ítéletében **I.r. vádlott** bűnösségét megállapította:

- emberölés büntetében (Btk.166.§ (1) bekezdés),
- 2 rb személyi szabadság megsértésének büntetében (Btk.175.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés a/ pont), melyből 1 rb társtettesként elkövetett,
- társtettesként elkövetett önbíráskodás büntetésének kísérletében (Btk.273.§ (1) bekezdés),
- 3 rb kényszerítés büntetében (Btk.174.§ (1) bekezdés), melyből 1 rb társtettesként elkövetett és

- lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetében (Btk.263/A.§ (1) bekezdés).

II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki:

- bűnsegédként elkövetett emberölés büntetében (Btk.166.§ (1) bekezdés),
- társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntetében (Btk.175.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés a/ pont),
- társtettesként elkövetett kényszerítés büntetében (Btk.174.§ (1) bekezdés),
- társtettesként elkövetett önbíráskodás büntetének kísérletében (Btk.273.§ (1) bekezdés).

III.r., IV.r. és V.r. vádlott bűnösségét megállapította 1-1 rb társtettesként elkövetett önbíráskodás büntetének kísérletében (Btk.273.§ (1) bekezdés).

Ezért **I.r. vádlottat** halmazati büntetésül 12 év börtönbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra, **II.r. vádlottat** halmazati büntetésül 6 év börtönbüntetésre, **III.r., IV.r. és V.r. vádlottat** pedig egységesen 1-1 év börtönbüntetésre ítélte. A **III.-V.r. vádlottakkal** szemben kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtását megegyezően 3-3 év próbaidőre felfüggesztette.

Beszámította a fentiek szerint kiszabott börtönbüntetésbe a **I.r. és II.r. vádlott** által előzetes fogvatartásban töltött időt, illetve a végrehajtás elrendelése esetén rendelkezett a **III.r., IV.r. és V.r. vádlott** által előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról.

Döntött az eljárás során lefoglalt, valamint nyomhordozóként kezelt bűnjelek jogi sorsáról, továbbá a terheltek által külön-külön, illetőleg egyetemlegesen viselendő bűnügyi költségről.

Az **ítélet ellen I.r. vádlott** és védője enyhítésért, **II.r. vádlott** és védője elsődlegesen a Btk.4.§ (1) és a Btk.22.§ i/ pontjára tekintettel - joghatály hiányában - az eljárás megszüntetéséért, másodlagosan felmentésért, harmadlagosan enyhítésért, **III.r. vádlott** és védője felmentés érdekében, **IV.r. vádlott** védője bűncselekmény hiányában felmentésért, **V.r. vádlott** és védője ugyancsak felmentés érdekében élt jogorvoslattal.

Az első fokon eljáró ügyész 3 napon belül **I.r. és IV.r. vádlott** vonatkozásában tudomásul vette az elsőfokú bíróság döntését, míg a **II.r., III.r. és V.r. vádlottak** tekintetében súlyosítás, a **II.r. vádlott** vonatkozásában közügyektől eltiltás alkalmazása, a **III.r. és V.r. vádlottak** esetében végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

A **Győri Fellebbviteli Főügyészség BF. 237/2010/17-I. számú** - 2012. november 28. napján benyújtott - **első átiratában** az ügyészi fellebbezést fenntartotta és kiegészítette. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása szabályos volt, felderítési kötelezettségének eleget tett. A tényállás nem tartalmaz iratellenes megállapításokat, illetve téves ténybeli következtetéseket, de személyi részében kiegészítendő a 19/I-V. számú priuszok tartalma alapján a terheltek előéleti adataival, mivel **I.r. vádlott** a perben elbírált bűncselekményeit a feltételes szabadságra bocsátás hatálya alatt (6. sorszám alatt írt elítélés) valósította meg. Hiányolta továbbá (a későbbiek során a felülbírálat köréből kikerült) **IV.r. vádlott** visszaesői minőségének feltüntetését ugyan az azt megalapozó BKKB

3.B.XI.1063/1996/287. számú, 2002. január 30. napján jogerős ítélettel kiszabott 8 év börtönbüntetésből a terhelt 2007. szeptember 17. napján szabadult.

A történeti tényállást kiegészítendőnek tartotta a vagyoni érdekérvényesítési szándékra vonatkozó adatokkal, az ölési cselekményt követően **sértett** gépjárműbe történő beszállítása, és a holttest **V.r. vádlott** által az autóba történő berakásának körülményeivel, továbbá **I.r. vádlott** pszichés állapotával.

Álláspontja szerint a terhelték bűnösségére vont következtetés túlnyomórészt helyes volt, de a kényszerítés - szubszidiaritása folytán - beleolvad a személyi szabadság megsértésének bűncselekményébe, mivel az I.r. és II.r. vádlott kényszerítésben megnyilvánuló folyamatos jellegű magatartása egyúttal **sértett** és **2. sértett** személyi szabadságát is korlátozta.

Az ügyész II.r. vádlott ölési cselekménnyel összefüggésben tanúsított magatartása kapcsán kifejtette, hogy nem merült fel adat, miszerint a II.r. vádlott tudata bármilyen szinten átfogta az élet elleni cselekvőség lehetőségét. **II.r. vádlott** szándékegysége - a tényállás alapján - a **3. sértettel** szemben kifejtett fenyegetésig, esetleg a bántalmazásig terjedt, de maga az ölés megvalósulása kizárólag **I.r. vádlott** elhatározásán, tényleges magatartásán múlt, melyhez sem fizikai, sem pszichikai bűnsegélyt nem nyújtott a II.r. vádlott. Ennek fényében az emberölés vádja alól történő felmentését tartotta indokoltnak.

Indítványozta a bűnösségi körülmények kiegészítését az I.r. vádlott tekintetében a többszörös visszaesői minőséget megalapozón túli elítéltséggel, III.r. vádlott és **V.r. vádlott** büntettségével, IV.r. vádlott különös visszaesésen túli büntetett mivoltával. Enyhítő körülményként kérte értékelni az I. és II.r. vádlott tekintetében is, hogy az önbíráskodás büntette kísérleti szakban maradt, illetőleg valamennyi terhelt javára az időmúlást.

A 2003. évi CXIII. Törvény 4.§ b/ pontjára való hivatkozással indítványozta, hogy a másodfokú bíróság II.r. vádlott tekintetében alkalmazzon közügyektől eltiltás mellékbüntetést, mivel uniós tagállam polgáraként bizonyos közéleti tisztségre Magyarországon is választható, illetőleg választójoga van. Kizárólag III.r. vádlott esetében tartotta kedvezőbbnek a 2012. évi C. törvény (az új Btk.) alkalmazását, a további vádlottakra nézve főszabály szerint az elkövetéskor hatályban volt Büntető Törvénykönyv rendelkezéseit ítélte összehatásukban enyhébbnek. III.r. rendű vádlott és **V.r. vádlott** tekintetében - a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti elkövetés okán - végrehajtandó börtönbüntetés kiszabását, értelemszerűen a felfüggesztés mellőzését, illetőleg közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazását, a tényállásban írt szabadságvesztés büntetések végrehajtásának elrendelését indítványozta. **I.r. vádlott** esetében a többszörös visszaesői minőség megállapítását, a feltételes szabadságra bocsátás megszüntetését és a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből való kizárást tartotta indokoltnak a Btk. kötelező rendelkezései szerint. (IV.r. vonatkozásában is hasonló intézkedést szorgalmazott.)

Szükségesnek tartotta továbbá az ítélet rendelkező részében a bűncselekmények megnevezésénél az elkövetői minőség szöveges feltüntetését.

Összefoglalóan az ügyész indítványozta, hogy a táblabíróság I.r. és II.r. vádlottnak a **sértett** sérelmére megvalósított bűncselekményét egységesen a Btk.175.§ (1) bekezdés és a (3) bekezdés a/ pontja szerinti társtettesként, aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértése büntettének minősítse. **I.r. vádlottnak** a **2. sértett** sérelmére megvalósított cselekvőségét a Btk.175.§ (1) bekezdés és a (3) bekezdés a/ pontja szerinti aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértése büntettének minősítse. II.r. vádlottat a bűnsegédként elkövetett emberölés vádja alól bűncselekmény hiányában mentse fel, egyúttal

az egyéb terhén maradó cselekményekért kiszabott szabadságvesztés büntetést súlyosítsa és ítélje közügyektől eltiltásra. III.r. és **V.r. vádlott** vonatkozásában a börtönbüntetések tartamát emelje fel, a végrehajtás felfüggesztését mellőzze, továbbá rendelje el az eredetileg felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását. I.r. vádlottat többszörös, IV.r. vádlottat különös visszaesőként tekintse elítéltnak, illetve az I.r. vádlott vonatkozásában kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapítsa meg.

A távollétében elítélt **IV.r. vádlott** a vele szemben kibocsátott európai elfogatóparancs alapján 2012. október 3. napján kézre került, az ítéletet tudomásul vette. A meghatalmazott védője - a másodfokú eljárás alatt - fellebbezését a IV.r. vádlott 18. szám alatt benyújtott írásbeli hozzájárulásával visszavonta, így a Tatabányai Törvényszék 2012. szeptember 6. napján kihirdetett 7.B.273/2010/97. számú ítélete az ő **tekintetében 2013. szeptember 23. napján jogerőre emelkedett** és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált (Bf.107/2013/19. számú végzés). A fellebbezési eljárás a továbbiakban őt nem érintette.

A **Fellebbviteli Főügyészség** 2013. december 7. napján benyújtott **BF.237/2010/31. számú átiratában** az indítványait az alábbiak szerint módosította.

Az I-II.r. és IV.-V.r. terheltek vallomásai alapján a történeti tényállást kiegészítendőnek tartotta azzal, hogy **I.r. vádlott**, II.r. vádlott és **V.r. vádlott** vádlottak eleve abban a tudatban indultak el Magyarországról, hogy a találkozón vagyoni igényt fognak érvényesíteni, amelynek során esetleg „nagyobb erővel” fognak fellépni; azaz erőszakot, vagy fenyegetést fognak alkalmazni; szükség esetén még 8 napon túl gyógyuló sérülést is okoznak a sértetteknek.

Valamennyi vádlottra nézve az elkövetéskor hatályban volt Btk. szabályait tartotta irányadónak. A II.r. vádlott felmentésére vonatkozó indítványát már nem tartotta fenn, hanem indítványozta, hogy az ítélőtábla állapítsa meg a II.r. és **V.r. vádlott** - mint bűnsegédek - bűnösségét a Btk.170.§ (1) és (2) bekezdése szerint minősülő súlyos testi sértés bűntettének kísérletében.

A - IV.rendű vádlott távolléte miatt - Be.531.§ (5) bekezdése és Be.363.§ (2) bekezdés b/ pontja alapján kitűzött **fellebbezési tárgyaláson** a másodfokú bíróság ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette **I.r. vádlott** priuszát (10-I. számú utóirat), illetve büntetéseinek kitöltési adatait.

A bizonyítási eljárás befejezése után az **ügyész perbeszédében** mindkét átiratának tartalmát fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy a tényállás kiegészítésére tett indítványában foglalt részek az eredeti vádiratban is szerepelnek. Ezek a megállapítások alapozzák meg az ítéleti minősítéseket. Az I.r. vádlott által az ölés után elkövetett kényszerítés úgy áll meg, ha **I.r. vádlott** lelövélssel fenyegette **V.r. vádlottat**, hogy a holttest elszállításában vegyen részt, melyet végül IV.rendű vádlott segítségével megtett. **Sértettre** az I.r. és II.r. vádlottak **F.-on** ráparancsoltak, hogy menjen vissza velük **Ó.-ra**, az iroda kitakarítása céljából. A pszichiáter-szakértő véleménye többlet adatokat tartalmaz **I.r. vádlott** tekintetében, amik magyarázatot adnak a rögtönös elhatározáson alapuló, a szándékegységet ölési meghaladó ölési cselekvőségére. Rögzíteni kell, hogy **3. sértett** homlokán és térdén lévő sérülések a kanapé előtt való összecsuklás során keletkeztek.

A második átiratban írt tényállás-kiegészítéssel alapozódik meg, hogy a terheltek többedmagukkal, vagyoni igény érvényesítése céljából utaztak Szlovákiába, hogy nagyobb erővel fellépve segítsék elő **II.r. vádlott** elszámolási vitájának lerendezését.

A fentiek szerint teljessé váló tényállás lesz összhangban az ítélet 76-78. oldalán található szűkszavú, de minimálisan elegendő jogi indokolással, melyet megelőz a 19-75. oldal között elfekvő igen részletes bizonyítékismertetés.

Fenntartotta azon álláspontját, hogy a bűnösségre vont következtetés részben helyes, de **II.r. vádlott** cselekvősege, illetőleg **V.r. vádlott** magatartása az elsőfokú ítélet megállapításától eltérően értékelendő. E körben foglalkozott azzal, hogy a második átiratnak megfelelően miként született meg a Szlovákiába utazást megelőzően **II.r.**, **I.r.**, továbbá az **I.r. vádlott** által szervezett **V.r. vádlott** tekintetében az akarategység - az esetleg 8 napot meghaladó gyógytartamú sérülést okozó - tettegességet is magában foglaló cselekvőségben, mely szándékegységen **I.r. vádlott** végül túllépett az ölés elkövetésével. Ekként a **II.r.** és **V.r. vádlott** bűnösségét meg kell állapítani súlyos testi sértés büntette kísérletében, melyet bűnsegédként követtek el.

A bűnösségi körülmények kiegészítését szorgalmazta azzal, hogy az **I.r. vádlott** tekintetében az elévülési idő mértéke miatt az időmúlás nem számottevő.

A fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában az elkövetéskori és az elbíráláskori törvény kimerítő összehasonlítását követően végül arra az álláspontra jutott, hogy mindegyik vádlottnál az elkövetéskor hatályos Btk. alkalmazása a megfelelő.

Indítványozta az átiratokban írtak szerint, hogy az ítéletábra a többszörös visszaeső **I.r. vádlottat** a feltételes szabadság kedvezményéből zárja ki, a Tatabányai Városi Bíróság 2005. június 8. napján jogerős 6.B.1239/2003/8. számú ítéletével kiszabott 4 hónap szabadságvesztésből a még hátralévő rész végrehajtását rendelje el. Rámutatott, hogy **I.r. vádlott** tekintetében súlyosítási tilalom áll fenn, ezért a büntetés tartamának emelésére nincsen mód, bár az a feltárt súlyosító körülményekre figyelemmel, illetőleg a belső arányosság okán indokolt lehetne.

Az **I.r.** és **II.r. vádlott** vonatkozásában indítványozta, hogy **sértett** és **2. sértett** sérelmére az aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének büntettét és a kényszerítés büntettét egységesen aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének büntetteként minősítse. **II.r. vádlottal** szemben - az élet elleni cselekmény minősítésének megváltoztatása mellett - a kiszabott büntetést akként súlyosítsa, hogy a **II.r. vádlottat** a közügyek gyakorlásától tiltsa el.

III.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát emelje meg az ítéletábra, a felfüggesztést mellőzzé, közügyektől eltiltásra is ítélje a vádlottat, továbbá rendelje el a Zalaegerszegi Városi Bíróság 5.B.256/2005/23. számú ítéletével kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását.

V.r. vádlott vonatkozásában az ítéletábra a minősítést változtassa meg, a szabadságvesztésének tartamát emelje meg, a felfüggesztést mellőzze, közügyektől eltiltásra is ítélje a vádlottat, rendelje el a Kunszentmártoni Városi Bíróság 1.Bk.36/2007/2. számú határozatával kiszabott szabadságvesztés utólagos végrehajtását.

I.r. vádlott védője a korábbi védelmi fellebbezést az enyhítésre irányulóan fenntartotta. Rámutatott arra, hogy a személyi szabadság megsértésének büntette, az önbíráskodás büntetének kísérlete, továbbá a kényszerítés büntette vonatkozásában a tényállás oly

mértékben hiányos, hogy a törvényben megkövetelt tényállási elemeket sem tartalmazza. A tényállás ugyan az iratok tartalma alapján kiegészíthető, de akkor pedig helyes ténybeli következtetéssel **I.r. vádlottat** e bűncselekmények miatt emelt vád alól fel kell menteni.

A bizonyításértékelés elégtelen, gyakorlatilag csak a személyi bizonyítékok felsorolása történt meg, viszont nem található meg a szakértői, illetőleg az okirati bizonyítékok elemzése sem, így a törvényszék az indokolási kötelezettségének olyan szinten nem tett eleget, amely az elsőfokú bíróság döntésének hatályon kívül helyezését is eredményezheti. Részletesen foglalkozott az értékelt bizonyítékok közötti ellentmondásokkal, melyeket álláspontja szerint a bíróság nem oldott fel. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság kritika nélkül elfogadta a sértett vallomását, holott abban is voltak az egyéb bizonyítékokkal össze nem egyeztethető elemek.

A személyi szabadság megsértésének büntetében a törvényszék kizárólag a Btk-ban foglalt tényállás átemelésére szorítkozott. Álláspontja szerint sértettenként kellett volna körülírni és indokolni **I.r. vádlott** ilyen irányú cselekvőségét. A személyi szabadság megsértése vonatkozásában nem került megállapításra annak időtartama; mikor volt bevégezett, illetőleg befejezett **sértett** személyi szabadságának korlátozása.

Rámutatott arra, hogy **sértett** sérelmére a kényszerítés büntettét sem tartja megalapozottnak. Az nem került a tényállásban rögzítésre, hogy a szlovákiai helyszínt a sértett önként, szabad akaratából hagyta el, ugyanis az nem aktív elkövetői tevőlegesség, hogy - mivel **sértett** kocsija az irodánál maradt - **F.-on** benn maradt a vádlottak autójába, majd velük együtt visszautazott Szlovákiába.

A **2. sértett** sérelmére elkövetett önbíráskodás büntette és személyi szabadság megsértése tekintetében ugyancsak nem látta megállapíthatónak a tényállási elemeket, például, hogy **I.r. vádlott** tudata miként fogta át **2. sértettel** szemben a vagyoni igény érvényesítésének célzatát. Véleménye szerint csak azt lehet megállapítani, miszerint a vádlottak pusztán erődemonstrációra vállalkoztak. Hangsúlyozta, hogy a vádlottak **2. sértettet** Magyarországon már elengedték, neki nem kellett velük visszatérni **Ó.-ra**. Összességében elsődlegesen indítványozta a személyi szabadság megsértése és az önbíráskodás büntetének kísérletének vonatkozásában védence felmentését, erre tekintettel a büntetése enyhítését, figyelemmel a jelentős időmúlásra, mely az Európai Bíróság gyakorlatának tükrében is megállapítható. További enyhítő körülmény, hogy közvetetten ugyan, de egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozatlanság és az indokolási kötelezettség megsértése miatti hatályon kívül helyezését kérte.

II.r. vádlott védője elsődlegesen az eljárás megszüntetését indítványozta, arra tekintettel, hogy ez egy nemzetközi vonatkozású ügy és a Legfelsőbb Bíróság BH2010.237 sz. eseti döntésére is tekintettel a magyar bíróságnak területi és személyi joghatósága nem állt fenn. A magyar hatóságok ebben az ügyben a Btk.4.§ (1) bekezdés a/ pont alapján járhattak volna el, hiszen a védence német állampolgár és az általa külföldön elkövetett bűncselekmény elkövetés hely szerinti büntethetőségének vélelmezését nem teszik lehetővé a jogszabályok. Az emberölés nyilván büntetendő a szlovák jogban is, de az önbíráskodás büntetének megfelelő magatartás másként is minősülhet. Utalt arra, hogy a magyar anyagi jogban is korábban ez a tényállás a köznyugalom ellen bűncselekmények között szerepelt, majd át került a személy elleni erőszakos bűncselekmények körébe. Az eljárás megindítása

egyébként is a Btk.4.§ (3) bekezdése értelmében a Legfőbb Ügyész hatáskörébe tartozik, de elrendelő határozatának nyomát nem találta a rendelkezésre álló iratok között.

Az emberölés büntette vonatkozásában egyetértett az ügyészség felmentésre irányuló álláspontjával, hogy **II.r. vádlott** magatartása csak passzív mozzanatokkal van jellemezve. Szándékegység a II.r. vádlott részéről csak addig állapítható meg, amíg az erőszak el nem kezdődött, mivel védenca mélyen elítéli az erőszakot, soha ilyen cselekményben részt nem venne.

Az önbíráskodás büntette kísérlete tekintetében a joghatósággal kapcsolatos álláspontjait fenntartva rámutatott arra is, hogy nem derül ki a tényállásból, hogy vajon melyik sértett volt e bűncselekmény passzív alanya. **sértett** vallomása szerint ugyanis semmiféle elszámolási probléma nem volt védenca, illetőleg **3. sértett**, valamint **2. sértett** között. Véleménye szerint a „Floridázásnál” csupán egy csoportos garázdaság valósult meg.

A személyi szabadság megsértése és a kényszerítés tekintetében vitatta azt, hogy ezen cselekmények egyáltalán megvalósultak-e, illetve minősítő körülményként az aljas indok megállapítható-e, mivel ezek valamilyen erőszakos, jogellenes magatartást kívánnak meg az elkövetőtől. Saját - 2010. január 28. napján tett - vallomása alapján **sértett** maga akart ott maradni az irodában, hogy a vele szinte baráti viszonyt ápoló **II.r. vádlottal**, illetve édesapjával beszéljen, az irodából a sokk hatására, **F.-ről** pedig önként ment a vádlottakkal, őt nem szólították fel, nem kényszerítették semmire.

Az ügyész módosított indítványában felvetett súlyos testi sértés büntettének kísérlete vonatkozásában rámutatott, hogy soha nem volt vád tárgya, nem folyt rá bizonyítás, tehát a tényálláshoz kötöttség elve alapján a másodfokú eljárásban ez a cselekvőség - kvázi az emberölés helyett - védenca terhére nem állapítható meg.

Összességében valamennyi bűncselekmény vonatkozásában kérte védenccével szemben az eljárás megszüntetését, illetőleg a vádlott felmentését.

III.r. vádlott védője perbeszédében részletesen foglalkozott az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással, a bizonyítékok értékelésével, azok hibáival. Elemezte **2. sértett**, valamint a többi tanú, illetve a vádlott-társak vallomásait is. Itt sérelmezte, hogy a törvényszék csak **2. sértett** vallomására alapozott, de a terheltek és egyéb tanúk vallomásainak elvetését nem indokolta meg. Kifejtette, hogy a tényállás alapján védenca csupán a „titkos ügynököt” fényképezni ment ki Szlovákiába, míg a IV. és V.r. vádlott a „kirakat” szerepét játszotta. Vallomásában ugyan említést tesz arról, hogy az I.r. és II.r. vádlott beszámoltak neki arról, miszerint II.r. vádlott üzleti partnere több pénzt vesz ki, mint amennyiben megegyeztek, de ebből nem lehet azt a következtetést levonni, hogy bárkivel szemben is vagyoni igény érvényesítésére került volna sor. **Sértett** vallomása szerint a védenca nem is tartózkodott az irodában azon idő alatt, amíg a vitás üzleti kérdésekről volt szó. Az erőszakos magatartásra hirtelen indulatból csak azt követően került sor, hogy **3. sértett** sértő megjegyzést tett a terheltekre. Amennyiben **2. sértett** volt az önbíráskodás sértettje, akkor abban a III.r. vádlott semmilyen módon nem érintett, mivel ő kizárólag **3. sértettel** szemben lépett fel tettelesen. Kifejtette - **I.r. vádlott** és III.r. vádlott szembesítésének eredményére hivatkozva -, hogy ha lett volna a tényállásban írt közös cél, akkor védenca el sem indult volna Szlovákiába, tudván, hogy ő nem keveredhet bűncselekménybe a felfüggesztett büntetés hatálya alatt. Az elsőfokú bíróság védenca

bűnösségét tehát iratellenesen, megalapozatlanul, a rendelkezésre álló bizonyítékok zárt logikai láncolata hiányában állapította meg, továbbá az nem is indokolta.

Elsődleges álláspontja az volt, hogy III.rendű vádlott felelőssége nem állapítható meg a vád tárgyát képező bűncselekményben. Ezért kérte, hogy az önbíráskodás büntette kísérlete vádja alól bűncselekmény hiányában mentse fel védencét az ítéletábra.

Másodlagosan kifejtette, hogy **II.r. vádlott** és **I.r. vádlott** ölésben végződő magatartásától el kell határolni védenca magatartását, aki a pisztolyról sem tudott. A büntetőjogi felelősség megállapítása esetén sem felel meg a bíróság ítélete a belső arányosság követelményének, a kiszabott büntetés eltúlzott, az enyhítő körülményeket nem megfelelően értékelte a bíróság. Nem vette figyelembe, hogy a terhelt több mint 4 éve állt büntetőeljárás hatálya alatt, és ez az elévülési időt meghaladó időmúlás nem róható a terhére. A III.r. vádlott együttműködött a hatósággal, jelenleg pedig édesanyját, nagyanyját gondozza, szabadlábra kerülése óta dolgozik. Rámutatott arra, hogy IV.r. vádlott vonatkozásában törvénysértő ítélet született, - amelyet az ügyész tudomásul vett - hiszen feltételes szabadság tartama alatt követte el a vádlott a bűncselekményét. Ez a jogerő miatt már nem orvosolható, de az azonos cselekmény miatt még a felülbírálat alá tartozó III. és V.r. terhelt vonatkozásában a büntetés kiszabásánál ezt figyelembe kell venni. Erre tekintettel indítványozta a saját védencével szemben a büntetés lényeges enyhítését és pénzbüntetés kiszabását (Bf.107/2012/50/Vé/II. sorszám alatt becsatolt perbeszéd).

V.r. vádlott védője csatlakozott a védőtársai által előadottakhoz. Rámutatott arra, hogy véleménye szerint az önbíráskodás büntettének kísérlete nem állapítható meg, a bizonyítékokból - IV.rendű vádlott és **V.r. vádlott** vallomásából - nem lehet arra következtetni, hogy a vagyoni érdekérvényesítésről tudott volna az V.r. vádlott. A terhelt Szlovákiába kifelé menet barátját hívogatta telefonon, akivel találkozni akart. Erre ki lehetett volna hallgatni ezt az ismerőst. **V.r. vádlott** úgy tudta, hogy ez az utazás is **II.r. vádlott** heti rendszeres szlovákiai útjainak egyike, nem egyedi célú. Az V.r. vádlott azt vallotta, hogy „be volt szívva”, a tényállás szerint is IV.rendű vádlott vitte ki a holttestet a gépkocsiba, mert **V.r. vádlott** azt sem értette, mit akar tőle **I.r. vádlott**. Mindezekre tekintettel a bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

Kifejtette, hogy a Fellebbviteli Főügyészség második indítványában foglaltak vitathatóak, egyrészt mert vádkiterjesztésnek minősülnek, melyre nincs lehetőség a másodfokú eljárásban, másrészt erre vonatkozóan semmilyen bizonyítást nem folytattak le a hatóságok. Másodlagosan indítványozta a Tatabányai Törvényszék döntésének a hatályon kívül helyezését, mivel az indokolási kötelezettség hiányossága miatt az felülbírálatra alkalmatlan.

Az **utolsó szó jogán** tett nyilatkozatában **I.r. vádlott** fenntartotta az írásban benyújtott fellebbezésének indokolását. Ebben - megismételve védekezését - kifejtette, hogy az emberölés vonatkozásában szándékos magatartása kizárt, mivel a Szlovákiában kezébe adott pisztolyról úgy tudta, hogy riasztó fegyver, amit csak önvédelemből tartott magánál a rátörő személy támadásának megakadályozása céljából. Közben elcsúszott az üvegtörmeléken és egyensúlyát elvesztve irányítottság nélkül sötételte el a fegyvert, amely eltalálta **3. sértettet**. Abban a tudatban hagyta el a helyszínt, hogy a sértett súlyosan megsérült és **2. sértett** kórházba fogja szállítani. Kétségbe esésében maga ellen fordította a pisztolyt, de az már nem működött. Nem követte el a löfegyverrel visszaélés bűncselekményét sem, mivel a pisztoly

nem az ő tulajdona volt, azzal sem volt tisztában, hogy miféle eszköz. Nem bűnös a kényszerítésben sem, mert ő senkit nem szólított fel, hogy vele menjen, ennek érdekében erőszakot, fenyegetést sem alkalmazott.

Kifogásolta a nyomozás során készült pszichiáter-szakértői vélemény bizonyítékként való értékelését, mert szerinte az nem szabályos eljárásban készült, ezért kérte a bíróságtól a vizsgálat ismételt lefolytatását, melynek eredményét; miszerint súlyos személyiségzavara van, mindenki elfogadta. Alaptalannak tartotta az ügyész felvetését, miszerint feltételes szabadság hatálya alatt valószínűsíthető újabb bűncselekményt, mivel ő 2003-tól 2008 januárjáig folyamatosan töltötte a korábban kiszabott jogerős büntetéseit. Végezetül a javára írható enyhítő körülményekre hivatkozva a büntetése jelentős enyhítését kérte (38. sorszám alatti utóirat).

Azzal egészítette ki mondandóját, hogy nem tudott vagyoni jellegű követelésről, ezt a társainak sem mondhatta indulás előtt. Neki arról volt tudomása, hogy **II.r. vádlottat** megzsarolták, ezektől a személyektől a II.r. vádlott félt, azért kellett vele mennie Szlovákiába, hogy ezt az ügyet a zsarolókkal lezárják. Az ügyész - álláspontja szerint - megerősítette a perbeszédében azt a védekezését, hogy **3. sértett** homlokán és térdén lévő sérülések akkor keletkeztek, amikor ő meglötte, felállt, majd előre esett az asztal és az üvegtörmelék közé. Mély sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy egy ember halálát okozta akaratlanul.

II.r. vádlott egyetértett védője érveivel, azt kiegészíteni nem kívánta.

III.r. vádlott csatlakozott védője indítványaihoz és iratok csatolása mellett nyilatkozott megváltozott személyi körülményeire, ezen belül munkahelyére vonatkozóan (Bf.107/2012/50/Vá/I. számú utóirat).

V.r. vádlott osztotta a védője által elmondottakat. Sajnálta, hogy belekeveredett ebbe az ügybe, mert nem akart bűncselekményt elkövetni. Nagyon sajnálta, hogy **3. sértett** meghalt.

Az ítélet tábla a bejelentett fellebbezésekre tekintettel az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be.348.§ (1) bekezdése alapján felülbírált, kivéve a IV.r. vádlottat érintően, mivel az ő vonatkozásában az elsőfokú bíróság döntése jogerőre emelkedett.

Az ügyészi átiratban és nyilatkozatban foglaltakat részben alaposnak ítélte, míg a védelmi fellebbezéseket az alábbiak szerint nem **találta alaposnak**.

Az eljárás törvényes lefolytatásának vizsgálata körében nem osztotta az ítélet tábla II.r. vádlott védőjének azon álláspontját, hogy védenca tekintetében a magyar hatóságoknak nem volt joghatósága az eljárás lefolytatására.

Előjáróban megjegyzi a táblabíróság, hogy a védő által a joggyakorlatból felhívott BH2010.237 eseti döntés konklúziója nem alkalmazható, mivel abban irányadó tényállás szerint a felhasznált hamis közokiratot a Németországban lakó német állampolgár terhelte készítette vagy készítette el, de a tényállás nem tartalmazott arra vonatkozó utalást, hogy erre Magyarországon, vagy külföldön került volna sor. Miután az elkövetés helyére

(államára) vonatkozó adat nem volt, ez már önmagában kizárhatta a külföldi állampolgárságú terhelt Magyarországon történő büntetőjogi felelősségre vonását a közokirat-hamisítás büntetében. A jogesetbeli ügyben a Btk.4.§-ának (3) bekezdése szerint a Legfőbb Ügyész nyomozást elrendelő nyilatkozatának beszerzésére nem került sor. Ezért valóban az eljárás megszüntetésének volt helye.

Helytálló az a megállapítás, miszerint a nemzetközi vonatkozású ügyekben a hatáskör vizsgálata szükségképpen a joghatóság vizsgálatával kezdődik. A Btk.4.§-a (1) bekezdésének a/ pontja szerint a magyar törvényt kell alkalmazni a nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett cselekményre is, ha az a magyar törvény szerint bűncselekmény és az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő. A Btk.4.§-ának (3) bekezdése szerint az (1)-(2) bekezdés eseteiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész rendeli el. A Btk. e rendelkezése tehát a legfőbb ügyész hatáskörébe utalja annak a kérdésnek az eldöntését, hogy nem magyar állampolgár ellen az általa külföldön elkövetett bűncselekmény miatt induljon-e büntetőeljárás. Amennyiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész nem rendeli el, annak hiánya a Btk.22.§-ának i/ pontjában meghatározott büntethetőséget kizáró ok.

Az elbírált ügyben megjegyzendő, hogy II.r. vádlott cselekvőségének egy része, nevezetesen a vagyoni igény érvényesítésében, illetve annak módjában történő vádlott-társakkal való megállapodás, a Magyar Köztársaság területén történt. A több mozzanatból álló cselekménysor a Magyar Köztársaság területén is fejeződött be azzal, hogy az I.r. vádlott által Szlovákiából magával hurcolt **sértettet F.-ről** már I.r. és II.r. vádlott együtt kényszerítették arra, hogy visszamenjen velük az **6.-i** irodát kitakarítani. Ezért a II.r. vádlott cselekménye nem tekinthető kizárólag külföldön elkövetettnek.

Jelen eljárásban a holttest megtalálását követően a szlovák hatóság emberölés alapos gyanúja miatt rendelte el a nyomozást, majd egy éven keresztül folytatta, melynek során fény derült a lehetséges elkövetők személyére, felkutatták és kihallgatták a releváns tanúkat, pl. **2. sértettet, sértettet, II.r. vádlottat** (nyom. irat 22-109. oldal). Tekintve, hogy nem szlovák, hanem - a II.r. vádlott kivételével - magyar állampolgárságú elkövetőkről volt szó, a szlovák hatóság nem kívánta az eljárást lefolytatni. Az 1996. évi XXXVIII. törvény 44.§ (1) bekezdése alapján az eljárás felajánlására, illetőleg elfogadására 2009. augusztus 27. napján azt követően került sor, hogy az addig elvégzett nyomozati cselekmények eredményeként már valamennyi lényeges tény kirajzolódott (nyom.irat 17. oldal). A szlovák hatóság - nyilvánvalóan ismerve a vonatkozó nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvényekben előírt feltételeket - csak olyan bűncselekmények tekintetében ajánlotta fel az eljárás folytatását, amelyek a belső joga szerint is büntetőjogi normát sértenek, illetve a Legfőbb Ügyész is e vizsgálat elvégzése után tett elfogadó nyilatkozatot figyelembe véve a 11/2003 (ÜK.7.) LÜ számú utasítás rá vonatkozó követelményeit. Ha a felderített tények alapján nem lehetett volna bűncselekmények alapos gyanúját alátámasztani, akkor nem az eljárás felajánlására, illetőleg átvételére, hanem annak megszüntetésére került volna sor. Az állapítható meg tehát, hogy az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló - elkövetéskor - 2003. évi CXXX. számú törvény, illetve az 1996. évi XXXVIII. törvény 5.§ (1) bekezdés a/ pontja, a 37.§, 43.§ értelmében a büntetőeljárás felajánlása és átvétele mindkét állam szempontjából törvényesen zajlott le. Csak olyan

cselekmények miatt folyt tovább az eljárás Magyarországon, amelyek - bár megnevezésük eltérő lehet - mind a magyar, mind a szlovák (sőt a német) büntető jogban pönalizáltak. A büntetőeljárás átvételekor az ügyészség tisztázta, hogy II.r. vádlott bevándorolt külföldi, ezért a magyar joghatóság alá tartozik, és állandó lakóhelye T.-n van. Erre figyelemmel a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség elrendelte a nyomozást a 2009. szeptember 2. napján kelt NF.1470/2009/1. számú határozatával, mellyel a Nemzeti Nyomozó Irodát bízta meg (nyom.irat 18. oldal).

Megállapította az ítéletábra, hogy a Tatabányai Törvényszék az eljárása során a perrendtartási szabályokat betartotta. Az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó abszolút hatályú szabálysértés nem történt, az érdemi felülvizsgálat lefolytatható volt.

A táblabíróság nem észlelt olyan, a Be.375.§ (1) bekezdésében írt - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - eljárási szabályszegést sem, amely másodfokon akadályos lett volna az érdemi felülbírálatnak.

A bíróság a tényállás megállapítása során nagy részletességgel ismertette a vádlotti védekezéseket. Összevetette az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomások egymással, továbbá a tanúvallomásokkal, a szakértői véleményekkel, valamint a jogsegély keretében, illetőleg az átadás során átvett és ismertetett iratok tartalmával. Az ellentéteket megkísérelte feloldani, és - bár értékelése pontosítást igényel - elégséges mértékben számot adott arról, hogy mely bizonyítékot mennyiben és miért fogadott el.

I.r. vádlott vallomásait illetően rámutatott arra, hogy azoknak csak egyes részleteit támasztották alá más vádlotti, illetőleg tanúvallomások. Így pl. azt, hogy valaki „Florida” néven besúgó volt és ezt is tisztázni akarták a szlovákiai látogatásuk során, továbbá, hogy a bűncselekmény elkövetése után hová, mivel, kikkel ment az I.r. vádlott, és mit csináltak. Azonban vallomásainak azon részei, amelyek a cselekményei okaira vonatkoztak, - többek között, hogy miért lőtte le **3. sértettet**, hogyan került hozzá a fegyver, hogy fenyegette-e vagy sem a jelenlévőket, - ahogyan az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, nem fogadhatóak el. Ezek nemcsak a vádlottak és a tanúk vallomásával ellentétesek, hanem a logika szabályaival is, ugyanis pl. miért kellett volna **2. sértettnek 3. sértett** gépkocsijával követnie azt a gépjárművet, melyben I.r. vádlott ült, ha I.r. úgy tudta, hogy a sértettet kórházba viszi **2. sértett**, és miért kellett egy elhagyott úton hagyni a gépjárművet. Ugyancsak megindokolta a bíróság, hogy miért nem fogadható el **II.r. vádlott** azon védekezése, hogy **2. sértettel és sértettel** egyező vallomását csak szabadlábra helyezés reményében tette. Helyesen mutatott rá a bíróság arra is, hogy **III.r. vádlott**, illetőleg **V.r. vádlott** vallomásaira sem alapítható a tényállás, hiszen ők még azt is tagadták az eljárás egyes szakaszaiban, hogy tisztában lettek volna a Szlovákiában történő utazásuk céljával. IV.rendű és **V.r. vádlott** szembesítése során azonban egyértelművé vált, hogy **II.r. vádlott** nevében **I.r. vádlott** hívta magával őket üzleti partnereivel felmerült gondja megoldása érdekében, amelyhez erődemonstrációra volt szükség (IV.rendű vádlott 686.o. és 705. oldal, szembesítési jkv.).

A bíróság helyesen ismerte fel, hogy a tényállást nagyrészt **2. sértett** vallomására lehet alapítani, hiszen nyilatkozatai - míg a jogsegély keretében tett vallomása is - végig egyező és következetes volt, összhangot mutatott a cselekmény után írt levelével. Kizárólag abban volt eltérés, hogy a levélben úgy fogalmazott, miszerint úgy emlékszik, 3 lövés volt, később azonban kiderült, hogy csak két lövés dördült el. Az előzmények kapcsán **2. sértett** részletesen előadta, hogy hogyan került üzleti kapcsolatba **II.r. vádlottal**, illetőleg édesapjával, mely vallomása **sértett** vallomásával összhangot mutatott. Ugyancsak megegyezett e két tanú vallomása abban is, hogy miért ment **2. sértett** a bűncselekmény napján **Ó.-ra**.

A tanú részletes nyilatkozott arra vonatkozóan is, hogy a vádlottak megérkezését követően miként zajlottak az események; hogyan ültették le őket a kanapéra, odaállították **sértettet** is, miközben az I.r., IV. és V.r. a bejárati ajtó mellé álltak, **II.r. vádlott** pedig a sértettekkel szemben helyezkedett el, majd kezdetét vette a számonkérés (139.o.). Ide vonatkozó előadása egyébként teljesen megegyezik II.r. vádlott 2009. október 26. napján - meghatalmazott védője jelenlétében - tett vallomásával, melyben előadta, hogy üzleti tevékenységből származó vita zajlott le az irodában. Ennek lényege, hogy **3. sértett** által szerzett beszállító a korábbi megállapodástól eltérően 15.000 Koronával emelte a megbeszélrt árat, és ez anélkül került kifizetésre, hogy egyeztettek volna (nyom.irat 574.oldal).

II.r. vádlottnak ez a vallomása egyébként a többi vádlotti vallomások egyes elemeivel is összhangot mutat; így azzal, amikor III.r. vádlott a fényképezés (nyom.irat 621. és 629.o.), illetve **3. sértett** megrúgását elmondta, akárcsak IV.r. vádlott vallomásával (682.o.), aki elismerte, hogy a sértett (**3. sértett**) nyakához szorította a kést, miközben **V.r. vádlott** lefogta.

A pisztoly tekintetében szintén II.r. vádlott vallomása szolgált adatokkal, aki elmondta, hogy 2008 nyarán, **F-on**, **I.r. vádlott** ágya alatt egy dobozban megtalálta a később Szlovákiában használt fegyvert. Visszarakta a helyére, mert úgy gondolta, hogy ez nem rá tartozik, bár maga is rendelkezett engedéllyel tartott fegyverrel (nyom.irat 577.oldal). IV.r. vádlott is tudta, hogy I.r. vádlottnál fegyver van (681-682. oldal).

3. sértett lelövésének körülményei a tanúvallomásokon túl az igazságügyi orvos-szakértő véleményén alapulnak, mely szerint - a védekezésre felemelt bal alkar átlövése után a baloldali II. borda szegycsont vonalában a szívpitvaron is keresztülhatoló, majd a baloldali rekeszizomban bennragadt lövedéket, és a bal combon keresztülhatoló lövedéket fentről lefelé irányulóan kézfegyverrel adták le. Ezek a sértettet ülő helyzetben érték. A homlokon található horzsolt és mindkét térd horzsolt sérüléseit elszenvedhette **3. sértett**, amikor az előzőleg elszenvedett halálos szívlövés után a padlóra lebukott (nyom.irat I. kötet 85-86. oldal). Ezzel teljes egészében megcáfolt **I.r. vádlott** védekezése, miszerint véletlenül sült el a fegyver a kezében, miközben megcsúszott a törmeléken, mert megijedt a vele szemben támadólag fellépő, felálló sértettől.

A **3. sértett** lelövését követően történtek megállapításakor a vádlottak, illetőleg a tanúk vallomásait vette figyelembe a bíróság, akik többé-kevésbé egyezően adták elő a történeteket **I.r. vádlott** kivételével. Az elsőfokú bíróság a tanúk, illetőleg a vádlott-társak (pl. IV.rendű vádlott 683.o.) vallomását fogadta el, melyek alapján egyértelműen megállapítható volt,

hogy a fegyver mindvégig az I.r. vádlottnál volt, ezzel a jelenlévőket rettegésben tartotta, nem beszélve arról, hogy **2. sértett** és **sértett** tanúk felé olyan kijelentéseket tett, hogy tudja, hol laknak ők, illetve a családtagjaik. II.r. vádlottról elmondta **2. sértett**, hogy egyáltalán nem volt szomorú, amikor **3. sértett** meghalt, Meggyőződése volt, hogy a II.r. vádlott képes lett volna **I.r. vádlottat** leállítani és a lövést megakadályozni, de ennek érdekében semmit nem tett. Ehelyett **sértettel** üvöltözött, és eleve ő kezdte az egész viszályt szítani. **3. sértett** halála után hidegvérrel azt mondta, hogy a holttestet el kell vinni, és soha nem fog senki kapcsolatot találni a cég illetve a bűncselekmény között, mivel a sértett neve sehol nem szerepel a **M.** s.r.o. társaság irataiban.

I.r. vádlottnak az ölés utáni magatartására vonatkozóan a vádlott társak és tanúk vallomásai tartalmazták, hogy az I.r. vádlott - II.r. vádlott utasítása szerint eljárva a holttestet illetően - először pisztollyal a kezében **2. sértettet** szólította fel, hogy rakja be azt a sértett kocsijába, aki közölte, hogy a 185 cm magas és 120 kg súlyú embert nem bírja el egyedül. Ekkor kiabálva V.r. vádlottat szólította fel, majd arról is rendelkezett, hogy ki, melyik gépkocsiba szálljon be, illetve **2. sértett** kövesse őt a meghalt sértett autójával (nyom. irat 75-77. oldal). Ezért nem foghatott helyt **I.r. vádlott** azon előadása, hogy ismeretei szerint **2. sértett** kórházba szállította a súlyosan megsérült, nem pedig halott **3. sértettet**. A tanú elmondta, hogy a sértett gépkocsijának elrejtése után vissza kellett mennie **I.r. vádlottal** az irodába, aki egész úton fenyegette, hogy ne merészeljen senkinek beszélni a történetekről (**2. sértett** vallomása nyom. irat 139. oldal, IV. rendű vádlott vallomása 684.o.).

A törvényes bizonyítékértékeléssel meghatározott tényállás alapját képező logikus és következetes elemzés - azonos bizonyítási anyag mellett - a felülmérlegelés tilalma folytán a másodfokú eljárásban nem támadható.

Az ítélet tábla szerint a törvényszék ítélete **kis részben megalapozatlan**. Ennek oka az, hogy a személyi részben - főként az elsőfokú ítélet óta bekövetkezett változások folytán - hiányosan szerepelnek a vádlottak személyi körülményei és előéleti adatai. A történeti részben nem kerültek rögzítésre egyes releváns tények; így az I. és II.r. vádlott közötti viszony, a terheltek **Ó.**-ra való utazásának közvetlen előzményei, továbbá a sértett halála előtt és után **II.r. vádlott** által tanúsított magatartás részletei (Be.351.§ (2) bekezdés b/ pont).

Az ítélet tábla a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján - az iratok tartalmára tekintettel - a tényállást az alábbiak szerint egészíti ki és helyesbíti.

A személyi részben az alábbi személyi körülményeket és előéleti adatokat kell feltüntetni:

I.r. vádlott 13 alkalommal volt büntetve. A 7. szám alatti összbüntetési ítélettel kiszabott 4 év fegyházbüntetést 2007. április 3. napján töltötte ki.

A Tatabányai Városi Bíróság 6. szám alatt írt, 2005. június 8. napján jogerős 6.B.1239/2003/8. számú ítéletével - mint többszörös visszaesővel szemben - kiszabott és 2007. október 2. napján fogamatba vett 4 hónap börtönbüntetésből 2008. január 2. napján feltételes szabadságra bocsátották, mely 2009. január 2. napján telt volna el eredményesen. Jelen ügyben elbírált bűncselekményeit a feltételes szabadság hatálya alatt valósította meg.

II.r. vádlott 2013. szeptember 1. napjáig a budapesti ...Szakközépiskolában, ezt követően a t.-i ...Gimnáziumban vesz részt középfokú felnőttképzésben (Bf.107/2013/13. számú utóirat).

III.r. vádlott jelenleg H.-n a H. étteremben dolgozik, havi nettó jövedelme 99.000 forint. Megtakarított pénz formájában vagyona kb. 1,5 millió forint. Beteg édesanyját és nagyanyját látja el (Bf.107/2012/50/Vá/I. sorszám alatt csatolt munkaszerződés és orvosi iratok).

A III.r. vádlottat az 2. szám alatt írt ítélettel a F.-i Városi Bíróság 2 rb szabálysértésre vonatkozó hamis vád vétsége, és 3 rb közokirat-hamisítás büntette miatt marasztalta halmazati büntetésül 1 év 5 hónap börtönbüntetésre (Bf.107/2013/48. számú utóirat). Ezen ítélettel összefüggésben 2008. július 20. napján, az 1. számú ítélet vonatkozásában 2007. október 11. napján telt el eredményesen a végrehajtásban felfüggesztett szabadságvesztés büntetések próbaideje.

A Zalaegerszegi Városi Bíróság 3. szám alatt írt 5.B.256/2005/3. számú ítéletével 2006. április 25. napján jogerősen kiszabott 1 év börtönbüntetés felfüggesztésének 3 évi próbaideje nem telt el eredményesen, e próbaidő alatt valósította meg a terhelt jelen ügyben elbírált bűncselekményeit. A végrehajtás elrendelésére más ügyben nem került sor.

A vádlottal szemben a Marcali Rendőrkapitányság 555/2012. bü. szám alatt személyi szabadság megsértésének büntette és 1102/2013. bü. szám alatt kábítószer birtoklásának büntette, továbbá kábítószer-kereskedelem büntette miatt folytat eljárást, mely utóbbi ügyben 2013. augusztus 9. napjától 2013. december 7. napjáig előzetes letartóztatásban volt (Bf.107/2013/25. számú utóirat).

V.r. vádlottal szemben az 1. szám alatt írt ítélettel kiszabott 10 hónap börtönbüntetés és a 2. szám alatt írt ítélettel kiszabott 8 hónap fogházbüntetés végrehajtását elrendelték. E büntetéseket a vádlott 2003. május 3. napjától 2004. május 28. napjától töltötte, ekkor került sor feltételes szabadságra bocsátására, mely 2005. május 27. napjával eredményesen eltelt.

A Kunszentmártoni Városi Bíróság 3. szám alatt írt 1.Bk.36/2007/2. számú végzésével 2007. július 16. napján jogerősen kiszabott 8 hónap börtönbüntetés próbaideje 2010. július 16. napján telt volna el eredményesen, e próbaidő alatt valósította meg **V.r. vádlott** a jelen ügyben elbírált bűncselekményeit. A végrehajtás elrendelésére más ügyben nem került sor.

Jelenleg az V.r. vádlott ellen a Fővárosi Törvényszéken 19.B.351/2012. szám alatt a 2010. december 1. napján megvalósulni látszó kábítószerrel visszaélés büntette miatt folyik eljárás, melyben 2010. december 10. napjától 2011. szeptember 12. napjáig előzetes fogvatartásban volt, azóta házi őrizetet tölt (Bf.107/2013/10-I.II.III. IV. számú és Bf.107/2013/28. számú utóiratok).

A történeti tényállásban a 15. oldal első bekezdésébe kerül, hogy **II.r. vádlott** és **I.r. vádlott** régóta baráti viszonyban voltak, **I.r. vádlott** szabadulását követően együtt laktak, és I.r. vádlott szinte testőrként vigyázott **II.r. vádlottra**. **II.r. vádlott** tudott arról, hogy **I.r. vádlott** lőfegyverrel rendelkezett, hiszen ezt a közös lakóhelyükön megtalálta (III. kötet 577. oldal).

Kiegészítendő továbbá a tényállás az ítélet 15. oldalának harmadik bekezdése a fellebbviteli főügyészség első átiratában foglaltak szerint - IV.r. vádlott vallomása alapján - azzal, hogy a

IV.r. vádlott beszámolt **I.r. vádlott** kéréséről, annak okairól és indokairól **V.r. vádlottnak**, aki a cél ismeretében kísértte el Szlovákiába a vádbeli napon.

A találkozót megelőzően III.r. vádlott **I.r. vádlottól** kapott felkérést, hogy menjen velük **Ó.-ra**, mert **II.r. vádlottnak** van ott egy üzleti partnere, aki a közös üzletből több pénzt vesz ki, mint amiben megegyeztek.

A 15. oldal utolsó bekezdése azzal kezdődik, hogy I. és III.-V.r. vádlottak valamennyien tudták, miszerint erődemonstráció lesz a feladatuk. Információt kaptak arra vonatkozóan is, hogy az egyik személy feltehetőleg rendőrségi besúgó „Florida” fedőnéven, akit le kell buktatani (III. kötet 621.o. és 681. oldal).

A 16. oldal 3. bekezdése azzal pontosítandó, hogy miután a vádlottak bementek az irodába, **II.r. vádlott** leültette **2. sértettet** és **3. sértettet** a vele szembeni kanapéra és **sértettet** is odaállította. Az ajtót bezáratta, a mobiltelefonokat kikapcsoltatta. **II.r. vádlott** számon kérte **2. sértetten**, hogy a korábbi alkalommal több pénzt vett fel jutalékként, továbbá, hogy utalt arra, hogy valaki rendőrségi besúgó. Miután **I.r. vádlott** is belefolyt a számonkérésbe, **II.r. vádlott** maga mellé húzta **sértettet**, mert tudta, hogy az I.r. vádlott ideges típusú, nála bármire lehet számítani (nyom. irat I. kötet 72. oldal).

II.r. vádlott **3. sértett** lelövésén nem lepődött meg, hanem teljes közömbösséget tanúsítva felszólította a jelenlévőket a holttest eltüntetésére, utalva arra, hogy **3. sértett** nem hozható kapcsolatba érdekelttségükbe tartozó gazdasági társasággal és azt is megjegyezte, hogy nagyon jó ügyvédje van (**2. sértett** vallomása nyom irat 71. oldal, levele 80. oldal)

A 17. oldal 3. bekezdése azzal egészül ki, hogy IV.r. vádlott azért segített a holttest autóba történő beemelésében V.r. vádlottnak és **2. sértettnak**, mert **I.r. vádlott** fegyverrel a kezében utasította őket, illetve azt is megmondta, hogy a jelenlévők közül ki, mit csináljon. Felszólította **sértettet** és V.r. vádlottat, hogy üljenek be az ... gépkocsiba, melybe ő maga is beszállt, illetve IV.rendű vádlott vezetett (III. kötet 684. oldal).

A 18. oldal 3-4. bekezdését - **sértett** vallomása alapján kiegészíti akként, hogy a gánti bányamúzeumnál a **sértettnak** is át kellett szállni a IV.rendű vádlott által vezetett gépkocsiba, mellyel F-re mentek, ahol **I.r. vádlott**- **II.r. vádlottal** egyetértésben - ráparancsolt, hogy menjen vissza velük irodát takarítani.

Az ítélet 18. oldal utolsó és 19. oldal első bekezdését kiegészíti akként, hogy az I.r. vádlott személyiségzavarban szenved. Erőszakos, önérvényesítési törekvések, fejletlen empátia és erkölcsi értékérzelmek, érdekvezéreltség jellemzi (50. számú pszichiáter-szakértői vélemény.)

Ugyanakkor mellőzendő a 17. oldal első és 18. oldal 5. bekezdéséből a szakértői véleményekre való utalást tekintve, hogy az a jogi indokolás körébe tartozik, míg a tényállásnak a bíróság megállapításait kell tartalmazni.

Az így **kiegészített tényállás** minden tekintetben **megalapozott**, így az ítélőtábla erre alapította a határozatát a Be.351.§ (1) bekezdése értelmében.

Mindezek alapján a törvényszék okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és nagyobb részben az ide vonatkozó jogi indokolás is helytálló.

A védelem vitatta az önbíráskodás büntette kísérletének a megállapíthatóságát.

Az önbíráskodás lényege az, hogy az elkövető vagyoni igény érvényesítése céljából a törvényes utat megkerülve önkényesen használ erőszakot, vagy fenyegetést. Ez az önkényesség az, ami a köznyugalmat megzavarja. Az elkövetéskor hatályos törvény indokolása szerint a bűncselekmény pönalizálását nem a cselekmény célzata, hanem a jogérvényesítés törvénysértő módja tette szükségessé. Akként határozhatjuk meg a célzatot, hogy vagyoni igény keletkezése, fennállta esetén a vagyoni igény követelésként jelentkezik (akár jogi, akár természetes obligáció formájában) és a követelést az elkövető a diszpozícióban tiltott magatartással kívánja kicsikarni, meg, illetve visszaszerezni a vélt vagy valós kötelezettől (kötelezettektől). A vagyoni igénynek érvényt szerzés attribútuma magában foglalja a saját vagyoni igényt, de más vagyoni igényének a már említett realizálását egyaránt.

A - Ptk.-ban összetett fogalomként meghatározott - vagyoni igény lehet a vagyonban beállt csökkenés, vagy abban okozott kár folytán fennálló követelés, az elmaradt haszon iránti igény, valamely pénzbeli értékkel kifejezhető szolgáltatás elmaradása miatti követelés, továbbá vagyoni értékű jog gyakorlásának kikényszerítése. Az igényérvényesítés lehet közvetlen, vagy áttételes. Ez utóbbi, közvetett érvényesítés, ha valaki pl. meg akarja rendszabályozni az üzleti partnerét, hogy ne károsítsa meg; ne rontsa az üzleti pozícióját, illetve az üzletmenetet, vagy térítse meg a már okozott kárt. Az elkövetési magatartás a kényszerítés, az, ami más személyére történő ráhatás annak érdekében, hogy a most említett kötelelem az elkövető javára realizálódjon.

A tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy üzleti elszámolási vita miatt indultak el a vádlottak Szlovákiába, amihez valóban társult az, hogy kíváncsiak voltak; vajon akivel elszámolási vitája van **II.r. vádlottnak**, besúgó-e, vagy sem. Ezt egyértelműen alátámasztja **II.r. vádlott** vallomása, aki úgy ítélte meg, hogy egyrészt **3. sértett** által szerzett egyik beszállítónak magasabb árat fizettek a korábban megállapodottaknál, másrészt **2. sértett** nagyobb jutalékot kapott, mint kellett volna, és ezáltal kár érte a céget. Ennek a jogosnak vélt igénynek, valamint annak, hogy a jövőben ilyen ne forduljon elő, úgy kívánt nyomatékot adni, hogy többen mentek. Önmagában ez a jelentős túlerő is alkalmas volt arra, hogy komoly félelmet keltsen a sértettekben, amihez még párosult az, hogy a megérkezésüket követően meghatározott helyre leültették őket, telefonjaikat kikapcsoltatták és az ajtót bezárták, valamint az események során **3. sértett** irányába megvalósuló erőszak, illetve **I.r. vádlottnál** lévő fegyver elővétele. Az, hogy mi volt a céljuk, **III.r. vádlott** nyomozati vallomása is alátámasztotta (621. oldal), valamint IV.rendű vádlottnak a vallomása (681.o.). **V.r. vádlott** és IV.rendű vádlott szembesítése is ezt támasztja alá (705.o.). Önmagában abból a tényből tehát, hogy demonstrálni kell és elszámolási vita miatt kell menniük, a vádlottak számára egyértelműnek kellett lennie, hogy valamilyen (jogos, vagy jogosnak vélt) vagyoni igény érvényesítése céljából mennek **I.r. vádlottal** és **II.r. vádlottal**.

A vádlottak valamennyien kivették a részüket a fenyegető, kényszerítésre alkalmas helyzet előidézéséből; ki verbálisan, ki álarcban való fényképezéssel, az ajtó becsukásával, ki dulakodásba való bekapcsolódással. Az eredmény végül nem realizálódott, hiszen **sértett** felajánlotta a hiányolt 15.000 Korona visszaadását, illetve a béréből történő levonását, de ezt **II.r. vádlott** visszautasította.

A cselekmény azzal ért véget, hogy **I.r. vádlott** a kezében tartott pisztolyt az ülő helyzetben lévő **3. sértett**re célozva, két alkalommal elsütötte. Az orvos-szakértő véleménye alapján egyértelműen nem állva kapta a sértett a halálos lövéseket, a térdén és homlokán lévő sérülések már a halála után keletkeztek, amikor az asztal elé bukott, az összetört tál cserepei közé.

Ölési magatartása indulat hatására kialakult rögtönös, de egyenes szándékot alapoz meg, figyelemmel a LB 15. Irányelvében az alanyi és tárgyi oldal elemeinek sorba vételével. Egyetértett az ítélőtábla az elsőfokú bíróság érvelésével, miszerint alanyi oldalon az indítók, az I.r. vádlott személyiségzavara és pszichés állapota, a lövés előtti és utáni kijelentései („fejbe lövöm”, „vigyük le a pincébe a disznót”, illetve „megdöglött a disznó”) utalnak az ölési szándékra. Tárgyi oldalon a lőfegyver, a két, célzott lövés, melyből egyik a mellkast érte és a szívburkon is áthatolt, továbbá a bűncselekmény nyomainak eltüntetése szintén ebbe az irányba hatnak a tudattartalom meghatározásakor.

Helyes volt a védelem azon hivatkozása, miszerint nem értékelhető pszichikai bűnsegélyként a bűncselekmény elkövetésének helyszínén való pusztá jelenlétben megnyilvánuló olyan passzív magatartás, amely a tettesre nem gyakorol szándékerősítő hatást, illetve a sértett védekezésére nem hat bénítóan.

Az emberölés büntette bűnsegédi bűnrészességét jelen ügyben az alábbi körülmények támasztják alá. II.r. vádlott szándékerősítő hatással volt a társaira **3. sértett** bántalmazásában azzal az aktív magatartásával, hogy először **sértett** és **2. sértett** sértettekkel, majd az őket védelmébe vevő **3. sértettel** - a jogosulatlanul felvett összeget tőlük számon kérve - folyamatosan kiabált; azt hajtogatta, hogy „befejezi ezt a dolgot”. Az indulatvezérelt helyzet szításában, az öléshez vezető szituáció kialakításában a II.r. vádlott kezdeményező, vezető szerepet játszott, mely hergelő magatartással akkor sem hagyott fel, amikor - az általa is tudottan labilis idegzetű, fegyverrel rendelkező - **I.r. vádlott** a pisztolyt elővette és azt hol egyik, hol másik férfi sértettre fogta. Ezt látva **II.r. vádlott** nem állította le, hanem érezve a helyzet veszélyét; **sértettet** a pisztoly csőve elől elhúzta, maga mellé állította. A lövések leadása előtt több tetteges megnyilvánulás is volt a társai részéről, amiket szintén nem igyekezett megakadályozni. Ezzel azt a képzetet erősítette **I.r. vádlottban**, hogy helyesen cselekszik. A lövések leadása után pedig teljesen közömbösen viseltetve az iránt, hogy **3. sértett** meghalt, hideg fejjel csak arra koncentrált, hogy mihamarabb eltüntessék a holttestet. Erre vonatkozóan utasításokat adott a társainak és elhagyta a helyszínt. A Magyarországon való újabb találkozást követően **I.r. vádlottal** visszatért az irodába és kitakarított a bűncselekmény nyomainak eltüntetése érdekében. A bírói gyakorlaton alapuló több jogeset leszögezi, hogy pszichikai bűnsegéde az emberölés büntettének, aki társa rögtönös ölési szándékát felismerve végig a helyszínen marad, majd a holttest elrejtésében is segít.

A második ügyészi átiratban felvetett - a II.r. és V.r. vádlottat érintő - súlyos testi sértés kísérletének eshetőleges szándékára vonatkozó tudattartalom nem szerepelt a vádban, és nem utaltak erre a nyomozás során feltárt adatok sem. Fel sem merült tárgyalási szakban sem e minősítés lehetősége, főként **V.r. vádlott** esetében. Ezért nem is folyt erre bizonyítás. Helyesen mutatott rá a védelem, hogy a perrendtartási szabályok szerint fellebbezési eljárásban nincsen helye vádkiterjesztésnek, hiszen a másodfokú bíróság a Be.351.§ (1)

bekezdése szerint ahhoz a tényálláshoz van kötve, amelyet az elsőfokú bíróság - a Be.2.§ (4) bekezdése alapján a törvényes vád keretei között zajlott - bizonyítási eljárás eredményeként ítéletében megállapított.

Az ismertetett bizonyítékok csak az igényérvényesítés célzata érdekében kifejtett fenyegetésig, illetőleg erőszakig alapozzák meg a vádlottak egyenes szándékra utaló tudattartalmát.

Az irányadó tényállás szerint a kényszerítés és személyi szabadság megsértése egymáshoz viszonyulásának kérdésében az ítélőtábla egyetértett az ügyész álláspontjával. A Btk.174.§-ában meghatározott kényszerítés büntette kizárólag abban az esetben állapítható meg, - a törvény szóhasználata szerint - „amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg”.

Ez a megfogalmazás arra utal, hogy ha ugyanaz a cselekmény a kényszerítés tényállási elemei mellett más bűncselekmény fogalmi elemeit is megvalósítja, kizárólag az utóbbi megállapításnak van helye (látszólagos alaki halmazat). A kényszerítés tipikus esete a kisegítő jellegű (subsidiarius) törvényi tényállásnak. Ha tehát a kényszerítésben megnyilvánult magatartás a személyi szabadságot is korlátozza: nem a kényszerítés, hanem a személyi szabadság megsértésének bűncselekményét kell megállapítani.

A tényállásban írt cselekmények közül egyedül a **I.r. vádlott** által **V.r. vádlott** sérelemére megvalósított cselekvőség; azaz a holttest gépjárműbe való rakására irányuló - fegyverrel a kézben tett - felszólítás minősül tisztán kényszerítésnek, hiszen ő addig a mozzanatig nem volt a szabad helyváltoztatásában akadályozva, és nyilván saját akaratából igyekezett minél hamarabb elhagyni a bűncselekmény helyszínét, illetve társai gépkocsijával hazatérni Magyarországra.

A személyi szabadság megsértésének elkövetési magatartása minden olyan cselekmény, amely alkalmas arra, hogy a sértettet megfossza a szabad helyváltoztatásának, illetve a tartózkodási hely szabad megválasztásának lehetőségétől. A törvény nem határozza meg ennek közelebbi elkövetési módjait, mivel ez egy nyitott törvényi tényállás. A személy ellen, de nem feltétlenül a sértettre irányuló fenyegetés is alkalmas a bűncselekmény megvalósításához.

A szabad mozgás, és cselekvés korlátozása már ott elkezdődött, amikor a vádlottak bementek az irodába és a sértettek rázárták az ajtót, telefonjaikat kikapcsoltatták. Az **I.r. vádlott** által **3. sértett** megöléséig kifejtett pszichés terror már önmagában is elegendő volt arra, hogy a sértettek - minden különösebb „rábeszélés” nélkül - teljesítsék a „kérését”.

I.r. terhelt - a halálos lövések után - **2. sértettet**, majd Magyarországra visszatérve **II.r. vádlottal** együtt **sértettet** a tartózkodási helyüknek szabad megválasztásától fosztották meg, amikor **3. sértett** lelövése után **I.r. vádlott** pisztollyal fenyegetve őket arra kényszerítette, hogy tartsanak vele, továbbá **2. sértett** segédkezzen a holttest bepakolásában, majd elszállításában olyan helyre, ahol minél később találják meg. **3. sértett** gépjárművének elrejtése után még mindig nem engedte el a két személyt, hanem folyamatos fenyegetések hatása alatt tovább kellett menniük **Sz.-ra**, majd **G.-ra**, ahol **2. sértett** végre elmehetett. **Sértettnek** nem volt lehetősége távozni, mert itt újra csatlakozott **II.r. vádlott**, akivel tovább kellett utazni **F.-ra**, illetőleg innen **sértettet** visszavitték **Ó.-ra** és kényszerítették, hogy az iroda takarításában vegyen részt. Ez a több mozzanatos magatartás pedig mindkettejük

vonatkozásában kimeríti a Btk.175.§-ának (1) bekezdésében meghatározott személyi szabadság megsértésének tényállását.

Az aljas indok, mint minősítő körülmény természetesen fennáll, hiszen mindkét sértett elhurcolása, illetőleg általuk nem kívánt tevékenység elvégzése a bűncselekmény leplezése, nyomainak eltüntetése érdekében történt.

A lőfegyverrel visszaélés tekintetében bizonyítást nyert, miszerint **I.r. vádlott** legalább 2008 nyara óta engedély nélkül tartotta magánál a lőfegyvert, mely működőképes volt, illetve emberi élet kioltására alkalmas. Lőfegyverrel követte el a terhére rótt emberölést, mivel a sértett testében lőfegyverből kilőtt töltényt találtak.

A törvényszék a bűnösségi körülményeket csak részben sorolta fel vádlottanként, így azokat pótolni kell a főügyési átiratban részletezettek szerint.

Enyhítő körülmény I.r. vádlott esetében a kiskorú gyermekről való közvetett gondoskodás, a II.r. vádlott büntetlensége, a III.r. vádlott egyedüli családfenntartó szerepe. Az V.r. vádlott maga is sértettje lett a **I.r. vádlott** által önálló tettesként megvalósított kényszerítésnek. Az I.r., III.r. és V.r. vádlott kifejezték sajnálatukat a sértett halála miatt, illetve utóbbiak megbánták a bűncselekményben való részvételt. A hosszú elévülési idejű élet elleni cselekményt elkövető I.r. vádlott kivételével minden terheltre nézve enyhítő körülmény a jelentősnek mondható időmúlás, mely nem róható a terhükre.

Súlyosító körülmény **I.r. vádlott** esetében a többszörös visszaesést megalapozón túli elítéltség, a feltételes szabadságra bocsátás hatálya alatti elkövetés, a többszörös halmazat, illetve az önbíráskodás büntette kísérletének fegyveresen való elkövetése. II.r. vádlott vonatkozásában is súlyosít a többszörös halmazat. III.r. vádlott és **V.r. vádlott** többször voltak büntetve, továbbá mindketten felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt álltak. Minden vádlottra nézve súlyosító körülmény az önbíráskodás nemcsak társas, de ezen túl csoportos elkövetése.

Az időbeli hatály vizsgálata körében megállapítható, hogy a feltételes szabadságra bocsátás szabályai az új Btk. szerint kedvezőbb lenne a vádlottakra nézve.

Az ügyben elbírált bűncselekmények közül az emberölés alapesetének, és a lőfegyverrel visszaélés büntetettének büntetési tétele ugyanaz, de az önbíráskodás büntette tekintetében további minősítő körülményként - a fegyveres elkövetés mellé - bekerült a csoportosan való elkövetési mód, amelyek fennforgása esetén a büntetési tétel 2-8 évig terjedő szabadságvesztés a korábbi 1-5 éves tétel helyett. A személyi szabadság megsértésének minősített esete 5 év helyett 1-től öt évig büntetendő, illetve az aljas indok mellett szabályozott újabb minősítő körülmény a fegyveresen való elkövetés is. A büntetés kiszabás kiindulási alapját képező ún. középértékes szabály már szerepel a jelenleg hatályos Btk-ban, míg az elkövetéskori törvény ezt nem tartalmazta.

I.r. vádlottat - mivel feltételes szabadság hatálya alatt valósította meg a bűncselekményeket - mindkét jogszabály alapján ki kell zárni a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből. A végrehajtási fokozat mindkét Btk. szerint fegyház. Az új Btk. halmazati szabályai azonban súlyosabbak, mivel többszörös visszaeső, ezért a halmazati büntetés esetében 5-25 évig terjedő szabadságvesztés lenne, melynek középértéke 15 év.

II.r., III.r. és **V.r. vádlott** vonatkozásában az elkövetéskor hatályban volt Btk. - a fent írtak szerint - kedvezőbb büntetési tételeket tartalmaz.

A III.r. és V.r. vádlottnál mindkét Btk. szerint kizárt a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése, illetve a felfüggesztett szabadságvesztést - amelynek hatálya alá az elkövetési magatartásuk esik - végre kell hajtani.

Így az ítélőtábla osztotta a Fellebbviteli Főügyészség azon módosított álláspontját, hogy a Btk.2.§ I. fordulatában írt főszabálynak megfelelően valamennyi felülbírálattal érintett elkövető tekintetében az elkövetéskor hatályban volt anyagi jog alkalmazása indokolt.

A táblabíróság, a jogi indokolás körében kifejtettek szerint **I.r. vádlott** vonatkozásában megállapította, hogy a **2. sértett** és **sértett** sérelmére megvalósult, 2 rb aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette és a 2 rb kényszerítés büntette egységesen 2 rb, a Btk.175.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont szerinti - **sértett** esetében a Btk.20.§ (2) bekezdése alapján társtettesként, aljas indokból elkövetett - személyi szabadság megsértése büntettének minősül.

Ezzel összefüggően II.r. vádlott esetében a **sértettet** érintő aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette és a kényszerítés egységesen 1 rb, a Btk.20.§ (2) bekezdése alapján társtettesként, aljas indokból elkövetett, a Btk.175.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a/ pont szerinti személyi szabadság megsértése büntettének minősül.

I.r. vádlott a Btk.137.§ 16. pontja szerint többszörös visszaeső, mivel az újabb szándékos bűncselekmények elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől, illetőleg végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekménye elkövetéséig 3 év nem telt el.

A súlyosítási tilalom folytán a vele szemben a Btk.85.§ (1) és (2) bekezdés alapján halmazati büntetesként kiszabott fő- és mellékbüntetés emelésére nem volt lehetőség, de annak enyhítése sem indokolható a fent írt bűnösségi körülmények miatt, illetve az I.r. vádlott személyében rejlő kiemelkedő fokú társadalomra veszélyesség, továbbá a belső arányosság követelménye okán.

Az I.r. vádlott vonatkozásában a Tatabányai Városi Bíróság 6.B.1239/2003/8. számú ítéletével kiszabott 4 hónap börtönbüntetéshez kapcsolódó feltételes szabadságot meg kellett szüntetni a Btk.48.§ (4) bekezdésére figyelemmel, mivel a feltételes szabadságra bocsátás időtartama alatt, a végrehajthatóság megszűnése előtt követte el újabb bűncselekményeit. Meg kellett állapítani, hogy a Btk.47.§ (4) bekezdés a/ pontja szerint a feltételes szabadságra nem bocsátható.

A szabadságvesztésének végrehajtási fokozata a Btk.42.§ (3) bekezdés I. fordulata szerint fegyház, mert a szabadságvesztés tartama a 2 évet meghaladja, és a terhelt többszörös visszaeső.

Az ítélőtábla álláspontja az volt, hogy II.r. vádlott halmazatban 5-20 év között büntetendő cselekményei miatt aránytalan, és eltúlzottan enyhe a törvényszék által alkalmazott szabadságvesztés. Ezért II.r. vádlottal szemben, a Btk.43.§ a/ pont alapján kiszabott

börtönbüntetés tartamát 8 évre súlyosította, valamint - a cselekmények jellege folytán fennálló méltatlanság okán - a Btk.53.§ és 55.§ (1) - (2) bekezdése szerint eljárva mellékbüntetésül 8 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

E körben osztotta az ítéletábra a Főügyészség azon álláspontját, hogy a német állampolgárságú II.r. vádlott is eltiltható a közügyek gyakorlásától.

Az Európai Parlament tagjainak választásáról szóló 2003. évi CXIII. törvény 4.§ b/pontja szerint Magyarországon az Európai Parlament tagjainak választásán a választójogát gyakorolhatja az EU más tagállamainak minden választópolgára, ha nyilatkozatot tesz arról, hogy választójogát Magyarországon kívánja gyakorolni és magyarországi lakóhellyel való rendelkezését igazolja.

Ezen túlmenően a Magyar Köztársaság Alkotmányának (1949. évi XX. törvény) - a 2004. május 1. napján hatályba lépett 2002. évi LXI. törvény 7.§-a szerint - módosított 70.§-a rendelkezik az egyes választási (népszavazási) típusokról és az ehhez kapcsolódó aktív és passzív választójogról. A választójog pozitív előfeltételeként szerepel minden választási típusnál a nagykorúság, ezt meghaladóan azonban az alanyi körök különbözhetnek a három fő választási típus szerint.

Az országgyűlési képviselők választásán, az országos népszavazáson és népi kezdeményezésen aktív és passzív választójoggal csak magyar állampolgárok vehetnek részt, ha nagykorúak és lakóhellyel rendelkeznek. Azonban a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásán, valamint az európai parlamenti választásokon választójoggal rendelkeznek - egyebek mellett - az Európai Unió más tagállamainak a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgárai. Az aktív választójog feltétele valamennyi esetben a választás (népszavazás) napján való itt tartózkodás. Az aktív és a passzív választójog ez utóbbi két alanyi körben elválik, az Európai Unió polgárai helyi önkormányzatok képviselői lehetnek, viszont polgármesterek és főpolgármester nem.

Tekintettel arra, hogy Németország az Európai Unió tagja és II.r. vádlott a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkezik, magatartása folytán méltatlanná vált a közéletben való részvételre, a táblabíróság a törvénynek megfelelően, a felemelt szabadságvesztés mértékéhez arányosan tiltotta el a közügyek gyakorlásától. A közügyektől eltiltást nem lehetett részlegesen, a Btk.54.§-ának (1) bekezdésében szabályozott egyes következményekre korlátozva elrendelni, a mellékbüntetés alkalmazása maga után vonja valamennyi, az említett szakaszban felsorolt - értelemszerűen a II.r. vádlottat a fent írt jogszabályok szerint megillető - jogosultság megvonását.

III.r. és **V.r. vádlott** terhére rótt bűncselekmény az elkövetés idején is 5 évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntetendő. A terheltek rendkívül kedvezőtlen előélete folytán enyhítő szakasz alkalmazásával pénzbüntetés kiszabásának nem lehetett törvényes indoka, kizárólag végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása jöhetett szóba.

A velük szemben alkalmazott szabadságvesztés-büntetések vonatkozásában a Btk.90.§ a/ pontja szerint mellőzni kellett a felfüggesztésre irányuló rendelkezést, mert mindkettejükénél az előző felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejére esik az elkövetési idő.

A III.r. vádlott vonatkozásában alkalmazott szabadságvesztés mértéke nem volt arányos a bűncselekményben játszott szerepével és nem volt összhangban a bűnösségi körülményekkel, illetve a Btk.37.§-ában írott büntetési célokkal. Ezért az ítélőtábla a börtönbüntetésének tartamát 1 év 6 hónapra súlyosította. Méltatlanná válása miatt mellékbüntetésül 2 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától a Btk.53.§ és 55.§ (1) - (2) bekezdése szerint.

A III.r. vádlott esetében a Zalaegerszegi Városi Bíróság 5.B.256/2005/27. számú ítéletével kiszabott és a Zala Megyei Bíróság Bf.31/2006/5. számú határozatával 2006. április 25. napján jogerőre emelkedett 1 év - 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés végrehajtását a Btk.91.§ (1) bekezdés b/ pont alapján elrendelte.

A kiszabott szabadságvesztésbe a III.r. vádlott vonatkozásában Btk.99.§ (1) és (2) bekezdése szerint beszámította a 2009. szeptember 17. napjától október 15. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

V.r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés illeszkedett a Btk.83.§ (1) bekezdésében írt bünteteskiszabási követelményekhez, ezért a táblabíróság a főbüntetés tartamának változatlanul hagyása mellett, a Btk.53.§ és 55.§ (1) - (2) bekezdése szerint mellékbüntetésül, arányos tartamú 2 évi közügyektől eltiltást alkalmazott vele szemben.

Az V.r. vádlott vonatkozásában a Kunszentmártoni Városi Bíróság 2007. július 16. napján jogerőre emelkedett 1.Bk.36/2007/2. számú ítéletével kiszabott 8 hónap - 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetés végrehajtását rendelte el a Btk.91.§ (1) bekezdés b/ pont alapján.

A Btk.99.§ (1) és (2) bekezdése szerint a kiszabott szabadságvesztésbe **V.r. vádlott** vonatkozásában is beszámította a 2009. szeptember 18. napjától október 15. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendeletezései helyesek.

A fentiekben kifejtettek alapján a táblabíróság a Tatabányai Törvényszék 2012. szeptember 6. napján kihirdetett 7.B.273/2010/97. számú ítéletét I.r., II.r., III.r. és V.r. vádlott vonatkozásában a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megváltoztatta, egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság Btk.99.§ (1) és (2) bekezdése szerint a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította **I.r. vádlott** által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárás során a I.r. és V.r. vádlott kirendelt védőjének díjával összefüggésben felmerült bűnügyi költség viselése a Be.381.§ (1) bekezdésén nyugszik.

Győr, 2014. február 14. napján

Dr. Zólyomi Csilla sk. . Vajda Edit sk. . Németh Balázs sk.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó a tanács tagja

Záradék:

Ez az ítélet, valamint a Tatabányai Törvényszék 2012. szeptember 6. napján kihirdetett 7.B.273/2010/97. számú ítéletének meg nem változtatott része I.r., II.r., III.r. és **V.r. vádlott** vonatkozásában 2014. február 14. napján jogerőre emelkedett, és végrehajtható.

Győr, 2014. február 14. napján

. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó: